

Неможеше човѣкъ да не рони сълзи прѣдъ една такава жалка картина, тамъ кждѣто руманеца страдаше не отъ нѣкой първобитенъ азиятецъ, а отъ човѣкъ подобенъ на себе си, пакъ отъ руманецъ, отъ еднокръвния си братъ. И тамъ народнитѣ прѣдставители въртѣха колелото на управлението. И тамъ имаше търговци прѣдприемачи отъ народнитѣ прѣдставители, които експлоатираха посрѣдствомъ разнитѣ учрѣждения, управители и началници. И тамъ законитѣ бѣха само написани на книга. И тамъ богатитѣ живѣяха за смѣтка на сиромаша. И тамъ, казано съ малко думи, всичко маждѣше прѣдъ златото: и честь, и трудъ, и свобода. Значи и тамъ блаженствуваше оня, който е богатъ. Всичко отиваше по единъ неестественъ, по единъ разваленъ пѣтъ. Обири, кражби държавни и частни, бѣха нѣщо обикновено. Друго едно нѣщо, което като червей ѣдеше сърдцето на държавния организъмъ, това бѣ разврата въ всичкитѣ си форми на грозотията. Позамислѣте се, и ще видите, че това крайно срѣдство е плодъ на обществената дѣятелностъ и въобще на практикуванитѣ наредби и обичаи. Послѣднитѣ сироти, може би и съ най-голѣма скърбъ на сърдцето, сж бивали принуждавани да продаватъ себе си, собственото си тѣло за насжщия хлѣбъ. Лесно е да кажемъ *«развратници»*, като се обърнемъ къмъ нѣкои такива окаяни и да ги облѣчемъ съ булото на позора, но я да се позамислимъ! Всички тия злини излязяха отъ ржцѣтъ на крайно нещастнитѣ и то често за насжщия хлѣбъ, Това сж едни слѣдствия, на които причинитѣ лежаха въ държавнитѣ наредби, въ самото общество, което съставляваше тая клета държава, способна да създава окаяници, хора, които природата е захвърлила безъ милость на тая грѣшна земя.

Тамъ имаше ужъ конституционно управление, обаче тая конституция бѣ само написана. Народа нѣмаше воля, изборитѣ не бѣха свободни, нито пѣкъ избранитѣ честни. При такива законодатели, естес